T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
ESAS NO : 2019 / 350
KARAR NO : 2019 / 365
KARAR TR : 20.5.2019

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H.Sigorta A.Ş.
Vekilleri : Av.A. T. A., Av.B. B. I., Av.B.Ş.,
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.N.F. G.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili şirketçe sigortalı dava dışı bir şirkete ait 61 K ... plakalı ticari aracın, 09.01.2015 tarihinde Karadeniz Sahil yolu Arhavi-Trabzon istikameti, Arhavi ilçesinden Fındıklı ilçesi yönüne D010 24km 19+650m'ye geldiği sıralarda, köprü üzerindeki buzlanma nedeniyle trafik kazasına karıştığını, araçta maddi hasar meydana geldiğini; trafik ekiplerince tanzim edilen kaza tespit tutanağında; "Bu kazanın oluşumunda, yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşun yolda gerekli tuzlama yapmamasından dolayı, KTK'da yer alan madde 1/A (yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemler almak ve aldırmak) kuralını ihlal ettiği, 61 K ... plakalı araç sürücüsü H. A.'ın ise kusurunun olmadığı..."nın belirtildiğini tespit edilen 27.000,00 TL zarar miktarının 17.03.2015 tarihinde müvekkili tarafından ödendiğini; Poliçe Genel Şartları ve özellikle Türk Ticaret Kanunu'nun 1472. maddesi uyarınca Müvekkilinin sigortalısına halef olarak, bu hasara sebep olan kişiye ve zarardan kanunen sorumlu bulunanlara rücu etmek hakkına sahip olduğunu; davalının, sorumluluğunda bulunan yol üzerindeki alt yapısal faaliyetlerindeki gerekli tedbir, önlem, bakım ve onarım işlerini layıkıyla yerine getirmediğinden sigortalı araçta vuku bulan zarardan ötürü sorumlu bulunduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla; 27.000,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle, adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 1.Asliye Ticaret Mahkemesi:12.2.2016 gün ve E:2015/348, K:2016/100 sayı ile, davalının tacir olmadığı, uyuşmazlığın ticari ilişkiden kaynaklanmadığı ve davacı tarafından, davalı idarenin yolun bakım ve onarımını yapmaması, gerekli tedbirleri almaması nedeniyle kusurlu olup kazanın oluşumuna sebebiyet verdiğinin iddia edildiği, uyuşmazlığın TTK 4/2.md.de "a-f" bentlerindeki hususlara ilişkin olmadığı, görevli mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemeleri olduğu gerekçesiyle; Mahkemelerinin görevsizliği nedeniyle HMK 115/2 maddesi gereğince davanın usulden reddine; dosyanın karar kesinleştiğinde ve talep halinde Ankara Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş; temyiz yoluna başvurulması üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 4.5.2017 gün ve E:2017/627, K:2017/5081 sayı ile, davanın HMK 114/1-b.maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu gibi karar verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle, davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

ANKARA 1.ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ:10.10.2017 gün ve E:2017/608, K:2017/771 sayı ile, bozma ilamına uyduktan sonra; bozma ilamı doğrultusunda mevcut davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK 114/1-b maddesi gereğince, HMK 115/2 uyarınca dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 4.İdare Mahkemesi: 25.2.2019 gün ve E:2019/343, K:2019/340 sayı ile, 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Rize İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

RİZE İDARE MAHKEMESİ: 25.3.2019 gün ve E:2019/137 sayı ile, "(…)2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı l., "Kapsam" başlıklı 2., "Karayolu Trafik Güvenliği" başlıklı 13., 19/01/2011 tarih ve 27820 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 11/01/2011 tarih ve 6099 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi ile değişik, "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110 ve Geçici Madde 21. Maddesi hükümlerine yer verdikten sonra, "Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, 2918 sayılı Kanun'da öngörülen önlemlerin alınmaması, karayollarının yapım ve bakımında gerekli titizliğin gösterilmemesi gibi hizmet kusurundan kaynaklandığı ileri sürülenler de dahil olmak üzere 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının 6099 sayılı

Kanun'un 14 ve 15'inci maddelerinin yürürlüğe girdiği 19/01/2011 tarihinden itibaren adli yargı merciilerinde açılabileceği sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28/12/2015 tarih ve E:2015/858 K:2015/593 sayılı kararı da bu yöndedir.

(…)

Bu durumda, davacı şirket tarafından sigortalanan aracın karıştığı maddi hasarlı trafik kazası sonrasında ödenen 27.000,00-TL tutarındaki tazminatın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılan davanın, anılan Yasa kuralları uyarınca, adli yargı merciilerinin görevine girdiği neticesine ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

1.Adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına,

2.Ankara 1.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 10/10/2017 tarihli E:2017/608 K:2017/771 sayılı görevsizlik kararına ilişkin dosyasının teminine,

3.2247 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için temin edilen dosya ile işbu dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine,

4.Dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 20.5.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeyken meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu hasara uğrayan sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini karşılayan sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya

sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalanan 61 ... plakalı aracın 09/01/2015 tarihinde trafikte seyir halindeyken köprü üzerindeki buzlanma nedeniyle maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği; kaza nedeniyle araçta maddi hasar oluşmasında davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle, ödeme yapılan 27.000,00-TL'nin davalı idareden rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Rize İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 1.Asliye Ticaret Mahkemesinin 10.10.2017 gün ve E:2017/608, K:2017/771 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

-

-

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Rize İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 1.Asliye Ticaret Mahkemesinin 10.10.2017 gün ve E:2017/608, K:2017/771 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 30.5.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ